

Όνοματεπώνυμο:

Μάθημα:

Υλη:

Επιμέλεια διαγωνίσματος:

Αξιολόγηση :

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Α' ΛΥΚΕΙΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ 1

«ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

Το εκπαιδευτικό σύστημα, σε όλες του τις βαθμίδες, θα πρέπει να προτάσσει μεταξύ των βασικών του στόχων την εξασφάλιση των κατάλληλων προϋποθέσεων για την ανάπτυξη των γλωσσικών ικανοτήτων των μαθητών. Αν ο μαθητής δεν έχει γλωσσική αυτάρκεια, δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε εκπαιδευτικές διαδικασίες σύνθετες, ώστε να συμμετέχει ενεργά στη μαθησιακή διαδικασία και να αναπτύξει την κρίση του, που είναι το ζητούμενο. Μέχρι να αποκτήσει γλωσσική, και ως εκ τούτου διανοητική, αυτάρκεια, θα εξαρτάται από την αποστήθιση, που δυστυχώς τις τελευταίες δεκαετίες έχει αποβεί η μάλιστα του εκπαιδευτικού μας συστήματος και η οποία ενισχύεται σταθερά και από το εξεταστικό μας σύστημα.

Επομένως, η γλώσσα είναι δύναμη παιδευτική, αν καλλιεργείται σωστά και μεθοδικά στη σχολική πράξη. Γιατί γυμνάζει τη σκέψη, διαμορφώνει το πνεύμα και το φρόνημα, καλλιεργεί το συναίσθημα, αποδεσμεύει τις δυνάμεις της ψυχής, μας φέρνει σε επαφή με την επιστήμη, την τέχνη, την πολιτισμική μας κληρονομιά, με τον άνθρωπο του χθες και τον άνθρωπο του σήμερα, βοηθά τον νέο να δώσει μορφή στις ιδέες και στα οράματά του. Χωρίς υψηλή γλωσσική παιδεία ο νους ατροφεί και περνά στην κατάσταση της πνευματικής υπανάπτυξης. Αν τα σχολικά προγράμματα δεν δώσουν προτεραιότητα στη διδασκαλία της γλώσσας, τότε σίγουρα η παιδεία μας θα είναι ελλειμματική, αδύναμη να ανταποκριθεί στις σύγχρονες ανάγκες. Σκεπτόμαστε με λέξεις, επικοινωνούμε με αυτές, υπάρχουμε με άλλα λόγια χάρη σ' αυτές (cogito, ergo sum) συνεπώς, όσο καλύτερα είμαστε ασκημένοι στη χρήση της γλώσσας, τόσο αποδοτικότερα την χρησιμοποιούμε. Η ανάπτυξη των γλωσσικών δεξιοτήτων και της γλωσσικής ετοιμότητας προϋποθέτει γλωσσικά βιώματα που τα παρέχει η γλωσσική κοινότητα αλλά, κυρίως, η σωστή διδασκαλία και άσκηση.

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

«ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ»

Η σωστή γλωσσική παιδεία που θα προσφέρει το σχολείο εγγυάται και τη διαφύλαξη της γλωσσικής μας ταυτότητας και κληρονομιάς. Οι γλώσσες, όπως είναι γνωστό, φθείρονται και απειλούνται. Ας μην ξεχνούμε πως 5.000 περίπου διάλεκτοι εξαφανίστηκαν κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα λόγω της αποικιοκρατίας. Ο κίνδυνος αυτός είναι ορατός ιδιαίτερα σήμερα εξαιτίας της παγκοσμιοποιημένης κοινωνίας που απειλεί τις λιγότερο διαδεδομένες γλώσσες. Εκτός αυτού, υπάρχει ακόμη ένας κίνδυνος που δημιουργείται με την κακομεταχείριση και στρέβλωση των λέξεων, γεγονός που συμβαίνει, όταν οι εξουσίες, μικρές ή μεγάλες, θέλουν να υπηρετήσουν ανομολόγητες σκοπιμότητες ή να προπαγανδίσουν. Η γλωσσική παιδεία είναι αυτή που θα προσφέρει τις κατάλληλες αντιστάσεις για την προστασία της γλώσσας αλλά και της Δημοκρατίας.

Με τη γλώσσα ενός λαού συνυφαίνονται και οι αξίες στις οποίες στηρίζεται ο πολιτισμός του. Σήμερα που ο οικονομικός ανταγωνισμός απογυμνώνει την ψυχή του ανθρώπου από τις ανώτερες αξίες, προβάλλει επιτακτικά η ανάγκη «να αναζητήσουμε τον άνθρωπο όπου κι αν βρίσκεται» κατά πως λέει ο Σεφέρης. Μια ιδεολογία κοινών αξιών που συγκροτούν την πολιτισμική και πολιτιστική παράδοση και που αποβλέπουν στη διαμόρφωση ενός ηθικού χαρακτήρα και μιας πνευματικά ολοκληρωμένης προσωπικότητας.

Επομένως, η γλωσσική μας παιδεία συνυφαίνεται με την ανθρωπιστική μας παιδεία. Μέσα από τη διδασκαλία της γλώσσας διδάσκουμε και έναν κώδικα αξιών που στήριξαν και στηρίζουν τον πολιτισμό μας, αφού η διδασκαλία της γλώσσας μας φέρνει σε επαφή με κείμενα διαχρονικά, που αποτελούν τη βάση του σημερινού πολιτισμού. Άρα, τα προγράμματα σπουδών δεν πρέπει να αγνοούν τις βασικές αυτές αλήθειες.

ΘΕΜΑΤΑ :

A1. Ο συγγραφέας του πρώτου κειμένου υποστηρίζει ότι για την αναβάθμιση της γλώσσας μας υπεύθυνο είναι το εκπαιδευτικό σύστημα. Ποιες μέθοδοι πιστεύει ότι πρέπει να εφαρμοστούν από τους εκπαιδευτικούς (σε μια παράγραφο 60- 80 λέξεων);

(5μονάδες)

A2. Πώς συσχετίζεται η γλώσσα με τον πολιτισμό μας συμφωνά με το δεύτερο κείμενο; (σε μια παράγραφο 60- 80 λέξεων)

(5μονάδες)

A3. Συγκρίνοντας τα δυο υπό εξέταση κείμενα παρατηρούμε ότι παρουσιάζουν τους κινδύνους που εγκυμονούν από τη μη καλλιέργεια της γλώσσας μας. Να τις παρουσιάσετε σε μια παράγραφο 80- 100 λέξεων.

(5 μονάδες)

B1. Χρησιμοποιώντας ως θεματική περίοδο τη φράση «*Η σωστή γλωσσική παιδεία που θα προσφέρει το σχολείο εγγυάται και τη διαφύλαξη της γλωσσικής μας ταυτότητας και*

κληρονομιάς » να την αναπτύξετε σε μια παράγραφο με τη μέθοδο των παραδειγμάτων.

(7 μονάδες)

B2. Να παρουσιάσετε τη **δομή** της **πρώτης** παραγράφου του **πρώτου** και **δεύτερου** κειμένου.

(6 μονάδες)

B3. Με ποιο **τρόπο**, - **ους** αναπτύσσεται η δεύτερη παράγραφος του πρώτου κειμένου. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας.

(8 μονάδες)

B4. Να δώσετε τα **συνώνυμα** των υπογραμμισμένων λέξεων του **πρώτου** κειμένου και τα **αντώνυμα** των υπογραμμισμένων λέξεων του **δεύτερου** κειμένου.

(10 μονάδες)

B5. Να **σχηματίσετε προτάσεις με τις λέξεις – φράσεις** : βωμολοχίες / λεξιπενία / γλωσσική ένδεια / νεανική αργκό.

(4 μονάδες)

Γ. Παραγωγή λόγου : Ως εκπρόσωπος του δεκαπενταμελούς εκπροσωπείτε το σχολείο σας στη Βουλή των Εφήβων , όπου θα συζητηθεί η πορεία της ελληνικής γλώσσας τον 21ο αιώνα. Στην ομιλία σας, αφού παρουσιάσετε σαφή δείγματα που να αποδεικνύουν την κρίση που διέρχεται η μητρική μας γλώσσα, να εκθέσετε τα βαθύτερα αίτια που συμβάλλουν στην όξυνση του φαινομένου. (300 – 350 λέξεις)

(50 μονάδες)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!